

Dopady afrického moru prasat v Číně na světový trh a řízení rizik – nové publikace OECD

21. 05. 2021

14.5.2021 - V květnu 2021 vydalo OECD publikaci věnující se dopadu afrického moru prasat v Číně na globální zemědělské trhy, ve stejném měsíci byl OECD publikován také dokument zabývající se využívání nástrojů pro řízení rizik v zemědělství.

The Impact of the African Swine Fever outbreak in China on global agricultural markets

Čína představuje 45 % světové produkce a spotřeby vepřového masa. Poté, co byl v Číně v závěru roku 2018 zaznamenán výskyt afrického moru prasat (AMP), došlo v dalších dvou letech k rozkolísání světových trhů - čínská produkce vepřového propadla o 27 % a spotřeba o 15 %, vzrostly čínské dovozy (o cca 2,6 mil. tun), zvýšily se světové ceny o 9 % (byť z nižší úrovně) a poklesla spotřeba krmiv. OECD proto věnovala pozornost vzniku, vývoji a dopadům této nákazy na světový trh. Dopady budou mít dle zjištění studie s ohledem na rychlou schopnost obnovy v Číně spíše krátkodobý charakter a po výkyvu by mělo dojít k obnově předchozích produkčních a cenových hladin. Vedle krátkodobé exportní příležitosti zejm. pro vývozce ze zemí nákazy prostých představuje tento případ výskytu AMP také dlouhodobější inspiraci pro jiná teritoria, včetně EU (např. zvýšení finanční podpory pro výrobu, aby byla schopna zajistit biologickou bezpečnost nebo pro výzkum vedoucí k vývoji vakcíny). Přes rozdílné územní dopady v jednotlivých členských zemích EU je zřejmé, že potenciální problémy pro podniky v důsledku této rychle se šířící nákazy jsou významné (neexistuje možnost léčby ani preventivní vakcinace - při výskytu jsou chovy likvidovány), a to zvláště z pohledu obchodu (zákaz exportu nejen prasat, ale též dalších produktů ze zamořených oblastí).

Design principles for agricultural risk management policies

Využívání nástrojů pro řízení rizik v zemědělství a vládní podpory do této oblasti (zejm. v případě pojištění) za posledních cca 20 let výrazně vzrostly. Vládní podpůrné programy tak posilují nejen odolnost výrobců a jejich schopnost vypořádat se s negativními finančními dopady nejrůznějších událostí, ale také často přispívají ke změnám jejich investičního chování. Podobné nezamýšlené důsledky podpůrných programů nabývají na významu s tím, jak roste využívání těchto nástrojů ze strany producentů i podpory do nich směřované z veřejných zdrojů. Navíc často dochází k situacím, kdy i přes zaběhnutý a dobře fungující systém subvencovaných pojistných programů (zamýšlených k usměrnění častých nároků o jednorázovou finanční podporu) nadále paralelně pokračuje podpora poskytování ad hoc pomoci. Nová zpráva OECD poskytuje vhled do problematiky na příkladu čtyř kategorií nástrojů (programy pomoci po katastrofách, zemědělské pojištění, programy stabilizace příjmu, daňová opatření). Aktuálnost problematiky v českém kontextu lze připomenout např. v souvislosti s šířením AMP v Evropě a potenciálními požadavky českých chovatelů na kompenzaci za ušlé příjmy v případě rozšíření nákazy i do komerčních chovů.

Mgr. Radek Stránský
Odbor zahraničně obchodní spolupráce